

[Chr. Rasmussen.]

Store ændringer er der jo ikke sket i forholdene siden da, ud over at spørgsmålet om bylandmænds køb vel nok er blevet endnu mere aktuelt i den tid, der er forløbet. Der er visse områder i landet — vel værst på Sjælland — hvor det er noget af et tilfælde, hvis man ser, at en landmand har købt en ejendom. Hvis man prøver at lave en lille statistik over de handler, man kan få kendskab til, kommer man til det resultat, at det i hvert tilfælde ikke er over 10 pct. af de ejendomme, der handles, der går til landmænd, når man ser bort fra nogle enkelte steder, som nedlægges og sammenlægges med anden ejendom.

Det er klart, at det er et alvorligt problem — alvorligt på to måder. Den værste gene ved det må dog vist være, at det er med til at hæve priserne på landbrugsejendommene op til et sådant niveau, at det er ganske ugørligt for de mennesker, som har tænkt sig at skulle leve af landbrugsejendommen, at klare sig, når de skal konkurrere i dette prisniveau. Hvor meget man er i stand til at gøre ved at ændre skattelovene på dette område, skal jeg ikke gøre mig til spåmand om. Jeg ved, at det er en meget indviklet skattelabyrinth, vi arbejder med her i landet, og forholdene for de enkelte byfolks køb af landbrug er naturligvis også vidt forskellige. Der handles landbrugsejendomme, hvor de pågældende tager bolig på ejendommen, men i en lang række tilfælde bor de fortsat i byerne, og ejendommen drives ved bestyrer eller på anden måde — ja, i visse tilfælde drives den måske slet ikke. Men en lang række, navnlig mindre, ejendomme købes også af folk, der kun ønsker sig en bolig. Det kan være folk, der er ansat det ene eller det andet sted ved almindelig lønnet beskæftigelse. De opnår naturligvis et par fordele ved at have erhvervet en sådan ejendom; først og fremmest får de ganske givet et underskud af driften på ejendommen, som de trækker fra deres skattepligtige indkomst andet sted, og desuden får de i henhold til

skattelovene den mærkelige fordel, at de kan opføre, at de har to samtidige arbejdspladser og dermed kan få trukket alle deres udgifter til kørsel imellem disse arbejdspladser fra. Det er naturligvis et meget uheldigt forhold, og der er adskillige andre i denne forbindelse.

Vi har i mit parti megen sympati for forslaget, hvis man kan nå en eller anden ordning.

Jeg omtalte sidste år, da vi havde disse forslag til behandling, et andet problem, nemlig spørgsmålet om de såkaldte ejendomsaktieselskaber, der køber jord med udstykningsformål for øje. Jeg stiller mig meget tvivlende over for, om de store rentetab, disse mennesker har, ikke fradrages i anden, betydelig indtægt. Når det nemlig er muligt for et aktieselskab med en aktiekapital på 10.000 kr. at købe jord for 6, 8 og 10 mill. kr. og bortforpagte den til landbrug 8-10 år frem i tiden, føler jeg mig ganske overbevist om, at de mennesker har en rygdækning et eller andet sted, således at de har mulighed for at trække disse enorme renteudgifter fra i anden indtægt. Jeg føler mig ikke overbevist om, at de virkelig tilskrives disse værdier; der skal nok på et eller andet tidspunkt komme en tid, da de giver en meget stor gevinst tilbage til de pågældende mennesker.

Hvad angår forslaget om etableringslån til unge landmænd, er stillingen den, at vi naturligvis i mit parti fuldt ud har øjnene åbne for de vanskeligheder, der findes for en ung landmand, der etablerer sig i dag. Men vi er nu nærmest indstillet på at vente med at tage rigtig stilling til dette spørgsmål, indtil vi har hørt, hvad landbokommissionen er nået frem til på dette område. Endelig er forholdet vel det, at hvis vi kunne finde en gennemgribende løsning på det skattemæssige, blev det andet måske i nogen grad overflødigt.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling i det udvalg, som jeg agter at foreslå nedsat.